Voorstel algemeen bestuur

Onderwerp	Rekenkameronderzoek *'Kijken over grenzen: Inzicht in samenwerking'*
Zaaknummer	218735
Portefeuillehouder	E. Hemmers-Markerink
Vertrouwelijkheid	Openbaar

I. Voorstel

Samengevat wordt voorgesteld:

1. kennis te nemen van het rekenkamerrapport *Kijken over grenzen: Inzicht in samenwerking,* de bestuurlijke reactie van het dagelijks bestuur en het nawoord van de Rekenkamer.

2. als volgt om te gaan met de aanbevelingen uit het rekenkameronderzoek, waarbij het dagelijks bestuur de aanbevelingen a, b en e binnen zijn eigen verantwoordelijkheid uitwerkt en voor aanbevelingen c en d een vervolg met het algemeen bestuur voorstelt:
    a. kennis te nemen van het voornemen van het dagelijks bestuur om aanbeveling a, *het ontwikkelen van een organisatiebreed samenwerkingsportfolio*, verder uit te werken;
    b. kennis te nemen van het voornemen van het dagelijks bestuur om aanbeveling b, *het verankeren van periodieke portfolioreflectie in de bestuurlijke cyclus*, verder uit te werken;
    c. in te stemmen met het voorstel van het dagelijks bestuur om aanbeveling c, *het expliciteren van strategische rolkeuzes van Vechtstromen in samenwerkingen, ook met het oog op toekomstige opgaven*, samen met het algemeen bestuur verder te brengen door het gesprek te voeren over de gewenste rol van Vechtstromen in strategische samenwerkingen;
    d. in te stemmen met het voorstel van het dagelijks bestuur om aanbeveling d, *het versterken van de informatievoorziening richting het algemeen bestuur*, samen met het algemeen bestuur verder te brengen door te bezien welke informatie het algemeen bestuur nodig heeft over strategische en bestuurlijk gevoelige samenwerkingen en of het beleidskader verbonden partijen actualisatie behoeft;
    e. kennis te nemen van het voornemen van het dagelijks bestuur om aanbeveling e, *het koppelen van capaciteitsafwegingen aan bestuurlijke doelen*, verder uit te werken.

II. Kernboodschap

De Rekenkamer van waterschap Vechtstromen heeft onderzocht hoe Vechtstromen samenwerkt en in hoeverre het algemeen bestuur daarbij zijn kaderstellende en controlerende rol adequaat kan vervullen. De Rekenkamer concludeert dat samenwerken stevig is verankerd in de praktijk van Vechtstromen. Zij ziet tegelijk ontwikkelpunten in de organisatiebrede borging van samenwerkingen, de samenhang in deelname- en rolkeuzes, randvoorwaarden, evaluatie en leren.

Het dagelijks bestuur waardeert de constatering dat samenwerken een vaste praktijk binnen Vechtstromen is. Het DB herkent dat samenwerkingen verschillen in inrichting, vastlegging en evaluatie. Die verschillen

zijn volgens het DB niet zonder meer tekortkomingen: de aard van de opgave, de betrokken partners en de bestuurlijke betekenis vragen om maatwerk.

De Rekenkamer doet vijf aanbevelingen over een samenwerkingsportfolio, periodieke portfolioreflectie, strategische rolkeuzes, informatievoorziening aan het AB en de koppeling tussen capaciteit en bestuurlijke doelen. Het DB stelt voor om de aanbevelingen over portfolio, reflectie en capaciteitsafwegingen binnen de eigen bestuurlijke verantwoordelijkheid verder uit te werken. Voor de aanbevelingen over strategische rolkeuzes en de informatievoorziening aan het AB stelt het DB een vervolg met het AB voor.

III. Waarom wordt dit voorgesteld? Wat wil het AB met het voorstel bereiken?

De Rekenkamer heeft onderzoek gedaan naar de samenwerkingspraktijk van Vechtstromen en naar de rol van het algemeen bestuur daarbij. In de samenvatting van het rapport van de Rekenkamer staat dat verschillende fracties uit het algemeen bestuur samenwerking als relevant onderzoeksonderwerp hebben aangedragen.

Samenwerking is voor Vechtstromen een vaste werkwijze om publieke wateropgaven te realiseren. De Rekenkamer doet aanbevelingen om het AB, het DB en de organisatie beter in positie te brengen bij de sturing op samenwerkingen en de bewaking van publieke waarde.

Met dit voorstel neemt het AB kennis van het rekenkameronderzoek en de bestuurlijke reactie van het DB. De bestuurlijke reactie beschrijft hoe het DB met de aanbevelingen omgaat: het DB werkt aanbevelingen a, b en e binnen de eigen verantwoordelijkheid verder uit en stelt voor om aanbevelingen c en d samen met het AB verder te brengen. Daarmee is duidelijk welke aanbevelingen het DB zelf uitwerkt en op welke onderwerpen DB en AB gezamenlijk een vervolg voorbereiden.

IV. Toelichting op het voorstel/ kader

De Rekenkamer concludeert dat samenwerken bij Vechtstromen een structureel onderdeel is van de dagelijkse praktijk. Medewerkers en bestuurders handelen volgens de Rekenkamer doorgaans contextbewust en met oog voor relaties, bestuurlijke verhoudingen en proportionaliteit. Bij formele en wettelijk verankerde samenwerkingen zijn mandaten, informatievoorziening en evaluatie over het algemeen helder geregeld.

De Rekenkamer ziet tegelijk ontwikkelpunten. Een samenhangend organisatiebreed overzicht van samenwerkingen, gemaakte rolkeuzes en de verhouding tussen inzet en opbrengst ontbreekt volgens haar nog. Strategische reflectie vindt volgens de Rekenkamer vooral plaats per afzonderlijke samenwerking. Daardoor beschikt het AB volgens de Rekenkamer niet altijd over samenhangende aanknopingspunten om op de volle breedte van de samenwerkingspraktijk richting te geven en publieke waarde te bewaken.

De Rekenkamer doet de volgende aanbevelingen:
a. Ontwikkel een organisatiebreed samenwerkingsportfolio.
b. Veranker periodieke portfolioreflectie in de bestuurlijke cyclus.
c. Expliciteer strategische rolkeuzes, ook met het oog op toekomstige opgaven.
d. Versterk de informatievoorziening richting het AB.
e. Koppel capaciteitsafwegingen aan bestuurlijke doelen.

Het DB onderschrijft dat samenwerking vraagt om bewuste keuzes, heldere rollen en passende informatievoorziening. Samenwerken is voor Vechtstromen een basishouding. Dit past ook bij het uitgangspunt van *noaberschap* uit het bestuursakkoord: Vechtstromen werkt samen waar dat nodig en nuttig is om publieke doelen te bereiken.

Niet iedere samenwerking heeft dezelfde bestuurlijke betekenis en vraagt om dezelfde vorm van sturing, borging, informatievoorziening of evaluatie. De aard van de opgave, de betrokken partners en het doel van

de samenwerking bepalen welke inrichting passend is. Bij formele en wettelijk verankerde samenwerkingen zijn rollen, mandaten en verantwoordingslijnen over het algemeen explicieter geregeld dan bij projectmatige, gebiedsgerichte of tijdelijke samenwerkingen. Ook de verdere ontwikkeling van samenwerkingen vraagt om maatwerk. Niet iedere samenwerking hoeft hetzelfde ontwikkelpad te volgen of vereist dezelfde mate van bestuurlijke aandacht, informatievoorziening en evaluatie.

Het DB stelt daarom voor de aanbevelingen te behandelen vanuit de verantwoordelijkheden van AB, DB en organisatie. Dit onderscheid drukt geen rangorde tussen aanbevelingen uit. Alle aanbevelingen bieden aanknopingspunten om de samenwerkingspraktijk verder te ontwikkelen. De aanbevelingen verbinden overzicht, rolkeuzes, informatievoorziening en capaciteitsafwegingen met periodieke strategische reflectie op het portfolio als geheel.

- Aanbevelingen a, b en e gaan vooral over de verdere ontwikkeling van de werkwijze binnen het DB en de ambtelijke organisatie. Het DB benut deze aanbevelingen bij de verdere ontwikkeling van de werkwijze voor samenwerking. Het DB maakt daarbij een proportionele afweging, omdat niet iedere operationele, tijdelijke of projectmatige samenwerking om dezelfde registratie, reflectie of capaciteitsinzet vraagt.
- Aanbeveling c raakt aan de strategische positionering van Vechtstromen in samenwerkingen. Het DB stelt voor om hierover met het AB het gesprek te voeren. Daarbij gaat het om de vraag welke rol Vechtstromen in strategische samenwerkingen wil innemen, passend bij de opgave, de betrokken partners en de gewenste invloed van het waterschap. De opbrengsten van *Vechtstromen van de toekomst* kunnen hiervoor aanknopingspunten bieden. *Vechtstromen van de toekomst* legt zelf geen strategische keuzes over samenwerking vast en loopt niet vooruit op keuzes van een nieuw bestuur.
- Aanbeveling d raakt aan de informatiebehoefte van het AB en aan de kaderstellende en controlerende rol van het AB. Het DB stelt voor om met het AB te bezien welke informatie het AB nodig heeft over strategische en bestuurlijk gevoelige samenwerkingen. Het DB stelt daarnaast voor om met het AB te beoordelen of het beleidskader verbonden partijen, mede in het licht van de strategische keuzes die uit aanbeveling c kunnen volgen, actualisatie behoeft.

V. Alternatief voorstel

Niet van toepassing.

VI. Argumenten

1.1 Het AB ontvangt een samenhangende behandelset.
Het AB ontvangt het rekenkamerrapport, de bestuurlijke reactie van het DB en het nawoord van de Rekenkamer. Daarmee beschikt het AB over de volledige behandelset.

1.2 Het rekenkamerrapport biedt het AB inzicht in de samenwerkingspraktijk van Vechtstromen.
Het rapport geeft inzicht in de wijze waarop Vechtstromen samenwerkt en in de ontwikkelpunten die de Rekenkamer ziet voor de organisatie, het dagelijks bestuur en het algemeen bestuur.

2.1 De bestuurlijke reactie geeft per aanbeveling duidelijkheid over de voorgestelde opvolging en de verantwoordelijkheden van AB, DB en organisatie.
De bestuurlijke reactie maakt duidelijk hoe het DB met de vijf aanbevelingen van de Rekenkamer wil omgaan. Het DB werkt aanbevelingen a, b en e binnen de eigen verantwoordelijkheid verder uit. Voor aanbevelingen c en d stelt het DB een vervolg met het AB voor.
Het AB geeft richting op doelen, kaders en strategische keuzes. Het DB bepaalt binnen die kaders welke samenwerkingsvorm en werkwijze in een concrete situatie passend zijn. De organisatie werkt dit uit.

Aanbevelingen c en d raken rechtstreeks aan de strategische positionering van Vechtstromen en aan de informatie die het AB nodig heeft om zijn kaderstellende en controlerende rol te vervullen. Daarom stelt het DB voor deze aanbevelingen samen met het AB verder te brengen.
Dit onderscheid brengt geen rangorde tussen aanbevelingen aan. Het sluit aan bij de verschillende aard van de aanbevelingen en de onderscheiden rollen van AB, DB en organisatie.

2.2 De uitwerking van de aanbevelingen blijft proportioneel.
Niet iedere samenwerking heeft dezelfde bestuurlijke betekenis of vraagt om dezelfde vorm van sturing, borging, informatievoorziening en evaluatie. De aard van de opgave, de betrokken partners en het doel van de samenwerking bepalen welke inrichting passend is. De uitwerking van de aanbevelingen sluit daarbij aan. Niet iedere samenwerking hoeft hetzelfde ontwikkelpad te volgen of om dezelfde mate van bestuurlijke aandacht, informatievoorziening en evaluatie te vragen. Het DB en het AB geven daarom binnen hun onderscheiden verantwoordelijkheden proportioneel vervolg aan de aanbevelingen.

VII. Risico's en kanttekeningen

1.1 (Aanbeveling a, b, e) Het DB werkt de aanbevelingen proportioneel uit.
De aanbevelingen over een samenwerkingsportfolio, periodieke reflectie en capaciteitsafwegingen bieden bruikbare aanknopingspunten voor de verdere ontwikkeling van de werkwijze. De Rekenkamer vermeldt bij het samenwerkingsportfolio al dat niet alle operationele contacten hoeven te worden opgenomen. De proportionele uitwerking door het DB betreft daarnaast de benodigde diepgang en de vorm van overzicht, reflectie en capaciteitsafwegingen.
Een uniforme uitwerking voor alle samenwerkingen kan leiden tot een omvangrijke registratie-, beheer- en verantwoordingsopgave, ook voor operationele, tijdelijke en projectmatige samenwerkingen waarvoor dat bestuurlijk weinig toevoegt. Het DB werkt de aanbevelingen daarom uit naar de aard, betekenis en omvang van de samenwerking. De uitwerking richt zich op samenwerkingen waarvoor overzicht, reflectie of inzicht in de benodigde capaciteit bestuurlijke of strategische meerwaarde heeft.

2.1 (Aanbeveling c en d) Het vervolg met het AB vraagt om een zorgvuldig moment en een heldere afbakening.
Het moment en de vorm van het gesprek met het AB over strategische rolkeuzes en informatievoorziening zijn nog niet bepaald. Ook moet nog worden bepaald welke samenwerkingen als strategisch of bestuurlijk gevoelig worden aangemerkt en welke informatie het AB daarover nodig heeft. Het DB en het AB bepalen gezamenlijk hoe en wanneer zij dit vervolg vormgeven.

VIII. Financiën

Aan de behandeling van het rekenkamerrapport en de bestuurlijke reactie zijn geen directe financiële gevolgen verbonden.

De verdere uitwerking van de aanbevelingen kan leiden tot voorstellen met financiële gevolgen. Het DB legt dergelijke gevolgen, wanneer zij zich voordoen, afzonderlijk aan het bestuur voor binnen de daarvoor geldende planning- en controlcyclus.

IX. Communicatie

Het AB-besluit vraagt geen afzonderlijke externe communicatie.

De Rekenkamer publiceert haar rapport volgens de eigen werkwijze.

X. Juridische zaken

Aan de behandeling van het rekenkamerrapport en de bestuurlijke reactie zijn geen directe juridische gevolgen verbonden.

Een eventuele actualisatie van het beleidskader verbonden partijen volgt de daarvoor geldende besluitvormingsprocedure.

XI. Uitvoering

Het DB werkt aanbevelingen a, b en e binnen zijn bestuurlijke verantwoordelijkheid verder uit. Het DB benut daarbij bruikbare elementen uit de aanbevelingen en maakt een proportionele afweging naar type samenwerking en bestuurlijke betekenis.

Voor aanbevelingen c en d geeft het DB samen met het AB vervolg aan het gesprek over strategische rolkeuzes, de informatiebehoefte van het AB over strategische en bestuurlijk gevoelige samenwerkingen en de vraag of het beleidskader verbonden partijen actualisatie behoeft. DB en AB bepalen gezamenlijk het moment en de vorm van dit vervolg. De opbrengsten van *Vechtstromen van de toekomst* kunnen daarbij worden benut.

XII. Bijlage(n)

1. Besluit.
2. Samenvatting conclusies en aanbevelingen Rekenkamer *Kijken over grenzen: Inzicht in samenwerking*.
3. Eindrapport Rekenkamer *Kijken over grenzen: Inzicht in samenwerking*.
4. Bestuurlijke reactie van het dagelijks bestuur bij het rekenkamerrapport *Kijken over grenzen: Inzicht in samenwerking*, 15 september 2026.
5. Nawoord Rekenkamer bij het rekenkamerrapport *Kijken over grenzen: Inzicht in samenwerking,* 7 oktober 2026.

Besluit

Het algemeen bestuur van waterschap Vechtstromen;

gezien het advies d.d. 11 november 2026

gelet op de artikelen 56 en 77 van de Waterschapswet;

BESLUIT

1. kennis te nemen van het rekenkamerrapport *Kijken over grenzen: Inzicht in samenwerking*, de bestuurlijke reactie van het dagelijks bestuur en het nawoord van de Rekenkamer.

2. als volgt om te gaan met de aanbevelingen uit het rekenkameronderzoek, waarbij het dagelijks bestuur de aanbevelingen a, b en e binnen zijn eigen verantwoordelijkheid uitwerkt en voor aanbevelingen c en d een vervolg met het algemeen bestuur voorstelt:
    a. kennis te nemen van het voornemen van het dagelijks bestuur om aanbeveling a, *het ontwikkelen van een organisatiebreed samenwerkingsportfolio*, verder uit te werken;
    b. kennis te nemen van het voornemen van het dagelijks bestuur om aanbeveling b, *het verankeren van periodieke portfolioreflectie in de bestuurlijke cyclus*, verder uit te werken;
    c. in te stemmen met het voorstel van het dagelijks bestuur om aanbeveling c, *het expliciteren van strategische rolkeuzes van Vechtstromen in samenwerkingen, ook met het oog op toekomstige opgaven*, samen met het algemeen bestuur verder te brengen door het gesprek te voeren over de gewenste rol van Vechtstromen in strategische samenwerkingen;
    d. in te stemmen met het voorstel van het dagelijks bestuur om aanbeveling d, *het versterken van de informatievoorziening richting het algemeen bestuur*, samen met het algemeen bestuur verder te brengen door te bezien welke informatie het algemeen bestuur nodig heeft over strategische en bestuurlijk gevoelige samenwerkingen en of het beleidskader verbonden partijen actualisatie behoeft;
    e. kennis te nemen van het voornemen van het dagelijks bestuur om aanbeveling e, *het koppelen van capaciteitsafwegingen aan bestuurlijke doelen*, verder uit te werken.

Aldus vastgesteld in de vergadering d.d. 25 november 2026.

Het algemeen bestuur van waterschap Vechtstromen,

dr. S.M.M. Kuks, watergraaf drs. R.I. Andringa, secretaris